

jydske Landsdele, der ikke raader over eller ad anden Vej kan skaffe sig tilstrækkelig Driftskapital til Grundlæggelse eller Opretholdelse af selvstændig økonomisk Virksomhed, herunder ogsaa Erhvervelse af fast Ejendom. Der er her indføjet „Fiskere“, som ikke fandtes udtrykkelig nævnt i den tidligere Lov, og der er ligeledes en ny Bestemmelse, idet der staar: „Laanene ydes til alle ovenfor nævnte Erhverv, i særlig Grad til handlende, Haandværkere og Fiskere“. Naar dette er indsat, er det under rimeligt Hensyn til, at det andet Lovforslag, som skal behandles her i Dag, nemlig Forslag til Lov om Oprettelse af Sønderjydske Hypoteklaanefond, i særlig Grad, eller man kan sige udelukkende, tager Sigte paa Laan til Landejendomsbesiddere. Man har ment, at naar der stilledes et saa betydeligt Beløb til Raadighed til sekundære Prioritetslaan, vilde det være rimeligt, at Laanekassen tog særligt Sigte paa at hjælpe dem, der ikke kunde hjælpes af Hypoteklaanefonden, men dog saaledes, at der vedblivende var Adgang for Laanekassebestyrelsen til at laane til samtlige her nævnte Erhverv, altsaa ogsaa til Landbrugere. Endvidere er en ny Bestemmelse kommet ind gaaende ud paa, at der, hvor Omstændighederne taler derfor, i særlige Tilfælde kan ydes Laan til Igangsættelse af større private og offentlige Arbejder indenfor et Beløb af 1 Mill. Kr. Denne Bestemmelse blev ligesom den forrige indsat under Udvalgsbehandlingen og skyldtes et Hensyn, som særlig blev fremhævet fra socialdemokratisk Side, Hensynet til, at der burde gøres noget særligt gennem denne Lov for at faa flere Folk i Arbejde i Sønderjylland, for til en vis Grad at afhjælpe den Arbejdsløshed, der i saa høj Grad hersker ogsaa der. Nu maa det ganske vist siges, at de Drifts-laan, der ydes her, ogsaa indirekte kommer Arbejderne til gode, idet de netop er bestemt til at opretholde saadanne Virksomheder, som ellers saa Grund af manglende Driftskapital maatte gaa i Stykker, eller til at etablere mindre Virksomheder, ved hvilke der beskæftiges Arbejdere; indirekte vil Arbejderne altsaa ogsaa have Gavn af disse Laan, men man har ment at burde have en Bestemmelse, som særlig tog Sigte paa Udførelse af større Arbejder, hvorved et større Antal Arbejdere kunde finde Beskæftigelse. Man har bibeholdt Regelen fra den tidligere Lov om, at Laanene som Regel ikke kan overstige 10 000 Kr.; herfra er dog naturligvis undtaget de Laan, der gives til Igangsættelse af større Arbejder. Forrentningen er fastsat til 5 pCt. aarlig, og saa har man indført den Bestemmelse,

som gælder baade for ældre og nye Laan, at Afdragstiden forlænges til 20 Aar, hvilket er en Bestemmelse, som jeg tror vil være af overordentlig stor Betydning for Laantagerne, og som, om end den betyder et Offer for Statskassen, dog ikke er saa stort et Offer, som det kan se ud til, idet sikkert mange, der vilde have opgivet Ævred, hvis den gamle Afdragstid af 10 Aar var blevet staaende, nu faar saa beskedne Afdrag at betale, at de har Haab om at kunne udrede deres Afdrag regelmæssigt i Fremtiden.

Dette Lovforslag, som altsaa i alt stiller ca. 7¼ Mill. Kr. til Raadighed udover, hvad der allerede er udlaaet, er et væsentligt Led i de Hjælpeforanstaltninger for Sønderjylland, som iværksættes ved denne Lov og ved Loven om Hypoteklaanefonden, og jeg tror, at Loven faar sin store Betydning for det økonomiske Liv i Sønderjylland, som den hidtidige Lovgivning har haft det. Jeg maa tilføje, at det jo gælder om begge Lovforslag, at de ikke angiver en Vej, som skulde kunne siges at være noget Fortilfælde for Kriseforanstaltninger i det øvrige Land, idet begge Love er bygget paa den Forudsætning, som altid har været anerkendt af alle politiske Partier her i Landet, at Forholdene i Sønderjylland er af ganske særlig Art, saavel som paa den Forudsætning, som ingen vil benægte Rigtigheden af, at den økonomiske Krise i Sønderjylland, foruden at bunde i lignende Aarsager som i det gamle Land, tillige har sine særlige Aarsager. Særligt for Sønderjylland var de uhyre Kapitaltab som Følge af Markens Udyng og som Følge af de Rystelser, Krigen foranledigede, samt Nødvendigheden for mange Sønderjyder, ikke mindst for Landbrugere, af at lægge deres Driftsmetode om efter de nye statslige og økonomiske Forhold, i hvilke de var indtraadt.

Lovforslaget har fundet Tilslutning hos alle Partier i Folketinget, og det er mit Haab, at det samme maa blive Tilfældet i dette høje Ting. Det har en ganske overordentlig Betydning, at vi i al sønderjydske Lovgivning staar med samlet Front, at vi overfor den Lovgivning, der sigter til at muliggøre en sund økonomisk Udvikling i det genvundne Land, staar samlet, og at den sædvanlige Partisplittelse, der gør sig gældende her i Rigsdagen, ikke kommer til Orde ved Behandlingen af en saadan Lovgivning.

Med disse Ord skal jeg anbefale Lovforslaget til det høje Tings velvillige og meget hurtige Behandling.